

ANG PAGHIMAKAS

REGULAR NGA ISYU

Disyembre 2013

EDITORIAL

ANG MABANGIS NGA DAGWAY SG NEGROS FIRST POLICY NI MARANON

Ang ginatos ka tuig na nga pagkahigot sg ekonomiya sg Negros sa sistemang asyenda nagaduso lamang sa masang anakbalhas sa pader sg tuman nga kapigaduhon. Apesar sg programa sg reaksyonaryong gobyerno nga "Negros First Policy" agud solbaron ang miserableng pagpangabuhì sg masang anakbalhas bangud sg kawala'y duta nga pangabuhian, nagpabilin nga ulipon sg mga agalon mayduta kg komprador burgesyà ang masang anakbalhas.

Nagpabilin nga palanublion lamang sg mga kabataan sg 374,000 nga mamumugon sa kampo kg sentral ang pagkaulipon sa asyenda. Sa pihak sg katam-is sg kalamay, nagalala naman ang kapait sg kahimtangan sg mga mangunguma, mamumugon sa uma kag mga mamumugon.

"Pauswagon ang potensyalidad sg Negros Occidental bilang agrikultural nga probinsya agud seguruho nga may bastante nga pagkaon, kag agrikultural nga produktibidad kag subongman, ang

pangkabilugan nga pangabuhian ilabe na sg mga imol kg marginalized nga pumuluyo." Ini ang matam-is kag makagalanyat nga katuyuan sg Negros First Policy sg administrasyon sg agalon mayduta nga gobernador nga si Alfredo Maranon, Jr.

Wala'y pulos ang ginapahambog ni Maranon nga mga programa sg Negros First Policy – *Natural Resources Management, Economic Development,*

Good Governance, Reduction of Poverty Incidence, Optimum Health Care, Strong Support for Education, Food Security, Information and Communication Technology Utilization, Roads and Other Infrastructure, Social Services kg Tourism Promotion.

Kabahin ini sg US-Aquino nga Rehimen nga Programa sg Philippine Development Plan o Private Public Partnership Program, nga sa esensya amo ang pagbukas sg pungsod sa pagpatuyang sg mga dumuluong kapitalista kag dalagkung komprador burgesya.

Talupangdon ang pagdagsa sg mga dalagkung komprador burgesya nga interes diri sa Negros katulad nanday Manny Pangilinan, Gokongwei, Tan, Cojuangco, Sy, Limkaichong kg Roxas, nga nagainbest sa mina, health and water services, sugar centrals, agri-business, construction business kag iban pa.

Lapnagon karon ang pagpatanom sa probinsya sg pinya kag saging nga iya sg mga multinational nga korporasyon sg Del Monte Phils. Kag Dole Phils.

Ang ANFLOCOR and Del Monte Fresh Produce Phils. Inc. nga exporter sg pinya sa Japan, Korea kg Middle East nagaplano sa pag-arendo sg kapin 500-2,500 ka ektarya sg agrikultural nga duta sa La Castellana (Brgys. Sag-ang, Mansalanao kg Camandag), La Carlota City (Brgys. Araal kg San Miguel) kg Bago City (Brgy. Eijan). Magapatindog ini sg planta sa La Castellana kg pantalan sa Pulupandan.

Samtang ang Dole Phils. naman ang magatigayon sg ila plantasyon sg pinya kg saging sa Banwa sg Murcia, ang lugar man sg pastuhan ni Maranon sg maanomalya nga karnero kg baka gikan sa Australia, nga karon madamu na ang nagkalamatay.

Sa paghingalit sa ginaeksperyensya sg pumuluho nga kakulang sg pangabuhian, ang Dole kg Del Monte nagakumbinsi sa mangunguma nga idonate ang

PANAWAGAN	KAUNDAN SINI NGA ISYU
<i>Sa pagpauswag sang aton Ang PAGHIMAKAS, inapangabay sa tanan nga bumalasa sini nga mag-amot sang mga balita, piktyur, istorya kag iban pa nga sinulat. Ginapadangat man nga ang mga amot-sinulat mapadala isa ka bulan antes sang Marso, Hunyo, Septyembre, Desyembre sang kada kwarter. Nagapangayo man kami sang inyo mga suhestyon kag komentaryo paano pa gid ini pauswagon.</i>	Editorial: Ang Mabangis nga Dagway sg Negros First Policy ni Maranon Pagpakig-away sg Mangunguma Batuk sa Oil Palm nga Plantasyon - 7 Ang Komprehensibong Pagpaslaw Sg CN-Negros sa OPlan Bayanihan - 10 Pakig-away Batuk sa OPlan Bayanihan sg South East Negros -16 Nagapadayon nga Paglapas sg 79th IB sa Tawhanon nga Kinamatarung -17 Kontra-Pyudal nga Paghimakas sa Brgy. Trinidad, Guihulngan, Nagmadinalag-on -18 Bungkalan sa Negros, Kabahin sg Paghimakas Para sa Rebolusyong Agraryo -21 Rebolusyonaryong Martir - 25 Balita - 29

ila duta kg bayran sila sg P5,000.00 kada ektarya kada tuig. Pagkatapos 5 ka tuig, pasakaan nila sg 10% ang bayad kg may dugang nga P12,000.00 sa pagpirma sg kontrata. Sa kabilugan, ang mangunguma – donor may batunon nga P87,000.00 sa 5 ka ektarya sg duta sulod sg 5 ka tuig.

May koordinasyon sila sa opisina sg Gobernador, Mayor, Barangay kg Department of Agrarian Reform (DAR).

Samtang, pagpatanom naman sg Oil Palm Tree ang ginapatigayon sg Rain Trust Corporation, USA sa Himamaylan City kg boundary sg Candoni kg Sipalay City. Katulad sg Dole kg Del Monte, ginapadonate man nila sg duta ang mga mangunguma kabaylo sg P3,000-5,000.00 / ektarya / tuig.

Magluwas nga ang oil palm barato nga panakot para sa pagkaon, kosmetiks, agrikemikals, bulong, kag iban pa, kabahin man ini sg kapitalistang inbesment sa Renewable Green Energy kag bio-fuel.

Katulad sg natabo sa pastuhan sa Sta. Rosa, Murcia, dislokasyon sa pagpangabuhi sg mangunguma, pagkadula sg duta nga ginatamnan sg pagkaon kag kagamo ang tugahon sini. Wala na sg kaseguruhan ang pagkon sg pumuluyo kabaylo sg dalagku nga ganansya sg mga kapitalista. Imbes magkaon sg humay, mais, utanon kg kararuton, magapang-os na lang sg tubo kg magkaon sg pinya ang pumuluyo para mabuhi. Magluwas pa sa katalagman sa palibot nga tugahon sini nga mga

plantasyon nga nagagamit sg madamu nga makahililo nga kemikal nga pestisidyo kg herbisidyo. Dugang pa ang bulnerabilidad sg lugar sa landslide kg pagbaha katulad sg eksperyensya sg pumuluyo sa Mindanao.

Ang ginatib-ong man ni Maranon nga diversion halin sa tubo padulong sa pagtanom sg mais, isa lamang ka pataphaw nga solusyon sa problema nga ginaatubang sg industriya sg tubo. Ang yellow corn nga ginprayoridad sg gobyerno, nagasabat sa kinahanglan sg poultry and livestock farms nga kontrolado sg mga dalagkung komprador burgesya katulad ni Danding Cojuangco nga nagapanag-iya sg B-Meg poultry and livestock kg San Miguel Corporation (SMC). Ginagamit sg SMC ang Corn Syrup bilang ingrediente sa ilimon nga beer kg ang nakuhaan sg corn syrup ginahimo nga feeds sg B-Meg.

Bangud sg liberalisasyon, ang Sugar Regulatory Administration (SRA) kag ang lokal nga gobyerno ni Maranon ang may plano paano atubangon ang nagabulusok nga industriya sg kalamay, ilabe na nga sa pag-abot sg 2015, 5% na lang ang taripa sg imported nga kalamay.

Ginatun-an kg ang iban ginapatuman na ang pagdiversify sa gamit sg tubo nga indi na magsalig sa kalamay lamang. Isa na diri ang produksyon sg Bio-ethanol halin sa bagaso kg molasses sg tubo nga ara sa San Carlos Bioenergy Inc., San Carlos City kg ang Roxol Bioenergy Corp. sa La Carlota City, tanan sa Negros Occidental.

Mapa sa Bio-Ethanol Plant sa Negros Occ.

Ginaplano man ang pagdugang sa planta sa Universal Robina Corp. Ini ginapaseguro sa Bio-Fuels Act sa 2006 o Republic Act 9367.

Dugang, diri ang pagtukod man sa mga planta para kuhaan sa Electricity Power Cogeneration halin sa bagaso sa tubo sa idalum man sa Republic Act 9513 o Renewable Energy Act of 2008, kag ang pagdebelopar sa iban pa nga by-products sa tubo, tulad sa bio-plastics halin sa bagaso sa tubo kag ang bio-water halin sa tubig sa tubo nga nagaupod sa pagpuga agud makakuha sa kalamay.

Apang wala naman ini sa plano paano buligan ang mamumugon sa kampo nga nagakadislokar kag madulaan sa pangabuhian.

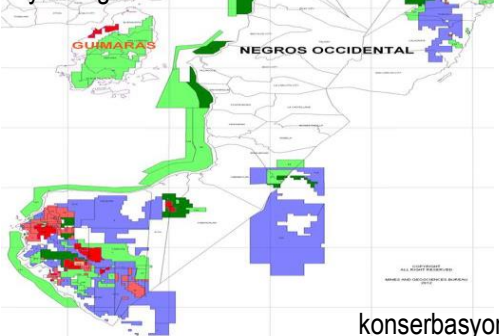
Samtang nagapadayaw si Maranon sa pagproteksyon sang

lasang (Mt. Kanlaon Natural Park kag Northern Negros Natural Parks) kag sa marine reservations (Sagay Marine Reserve kag Danjugan Island Marine Sanctuary), ginatugutan naman sini ang makahalalit nga pagmina sa margaha sa kabaybayonan sa Sagay, Manapla, Silay, Cauayan, Sipalay kag Hinobaan.

Suno sa Mines and Geo-Sciences Bureau, October 25, 2012, may kapin sa 348,331.07 ektarya o 43.95% sa total land area sa Negros

Occ. ang nasakop kag sakupon sa mina sa idalum sa Mineral Production Sharing Agreement (MPSA) – 17,155.039 ektarya, Financial and Technical Assistance Agreement (FTAA) – 176,462.07 ektarya, Exploration Permit (EP) – 41,959.48 ektarya, Application sa Exploration Permit (Negros Occ. kag Oriental) -111, 959.89 ektarya kag Mining Lease Contract (MLC) – 794.57.

Diin diri ang ginangasal ni Maranon nga kaseguruhan sa pagkaon, *self-sufficiency* sa bugas, pag-alibantar sa pangabuhian sa pumuluyo? Diin diri ang ginpabugal niya nga

Mapa sa Mina kag Target sa Mina sa Negros

konserbasyon

sg palibot kun ginagamit lamang nga pronte sg mina kag tuburan sg dagkung ganansya sg mga kapitalista ang pagpatuman sg komersyal nga reporestayon?

Bulag kag bungol naman si Maranon sa singgitan sg mga mamumugon para sa makabuhi kag makatarungan nga sweldo. Wala ini sg nahimo sa pagpang-insulto ni Mr. Ligutom sg Department of Labor and Employment sa mamumugon sa P10.00 nga pagsaka sa sweldo sg mga mamumugon sa agrikultura kg industriya. Sugod Noyembre 29, 2013, gintalana ang P287.00 / adlaw nga sweldo sg mamumugon sa industriya kg P245-255.00 / adlaw nga sweldo sa sector sg agrikultura.

Apesar sg gintalana sg laye nga sweldo sg mamumugon, nagapabilin sa P50-130.00 / adlaw ang sweldo sg mamumugon sa kampo, wala o kulang sg benepisyo, wala sg kaseguruhan sa obra o kontraktwal kag wala sg kinamatarung sa pag-unyon.

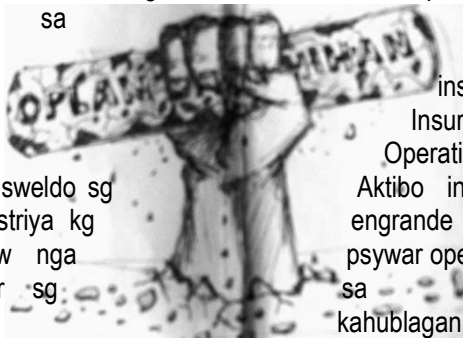
May kapin sa 229,747 ektarya nga katubuhan sa Negros ang target sa CARP coverage kg wala pa sa 3% ang natandog sg DAR nga halos kalabanan pa gani mga pampublikong kadutaan kag pila ang gin-VOS..

Sg 2009, ginapahambog sg gobyernong probinsyal kag DAR nga malapit na sa 200,000 ektarya ang ila na natransfer. Apang, halos 80% sg nakabaton sg CLOA, papel lamang ang ginauyatan bangud ang duta wala sa ila kontrol kundi ara na sa mga arendador nga kalabanan dalagku man nga mga agalon mayduta ukon nagapabilin sa administrasyon sg agalon mayduta paagi sa lain-lain nga eskema katulad sg Corporative kag Joint Venture Schemes ni Cojuangco.

Todo suporta ang lokal nga gobyerno ni Maranon sa kampanyang militar sg US-Aquino nga Rehimen2 nga US-inspired Counter-Insurgency Guide nga Operation Plan Bayanihan.

Aktibo ini nagapartisipar sa engrande kag gastuso nga psywar operations sg AFP batuk sa rebolusyonaryong kahublagan. Ginatib-ong sini ang kuno "Kalinong kag Kauswagan" nga Programa sg 303rd Bgde sa Negros paagi sa ila Provincial Peace Integration Development Unit (ProvIDU). Nagaupod man siya sa mga "Peace Rally" o "Walk for Peace" nga mga aktibidad sg 303rd. Pila bala ang ginagasto sg gobyerno para sa ining matiplangon nga aktibidad?

Paipokrito man sini nga ginasulit-sulit ang panawagan para sa lokal nga peacetalks. Athag nga gusto lamang sini nga biakon ang rebong hublag kag ang pumuluyo, isa ka maathag nga pagyaguta sa pagkalehitimo kg pagkamakatrunganon sg gyera nga ginalunsar sg CPP-NPA-NDF sa bilog Pilipinas.

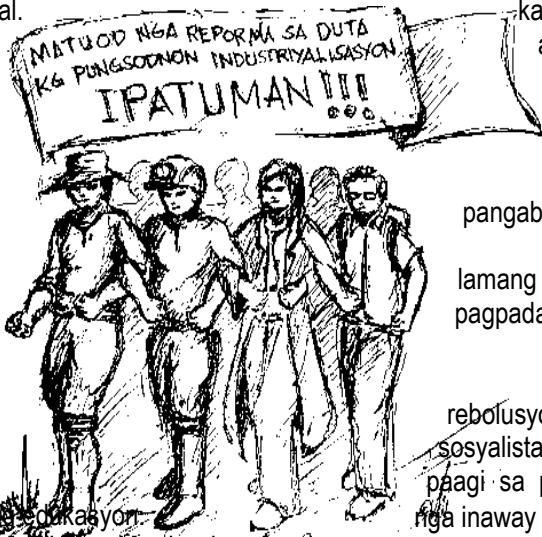

Kabahin sg ila maitom nga propaganda ang pagpadayaw nga madamu na kuno sg mga nagsurender nga mga katapu sg New people's Army (NPA). Milyon na kuno ang nagasto sg gobyerno sa paghatag pangabuhian sa ila ginatawag "anay mga rebelde", "balik baril program" kg iban pa nga mga pantastikong buhat.

Apang, kalabanan sa ila ginatawag surrenderees mga madugay na nga nagpalahuway nga mga elemento sg NPA nga ila gindakop kg ginpapirma nga kuno nagsurrender sa gobyerno.

May pila man ka hitabo nga ginapatambong lang ang pumuluyo sa medikal misyon o meeting sa baryo. Pag-abot didto, lawagon ang ila ngalan, papirmahon sa attendance sheet kag paakuon nga sila mga surrenderees na, katulad sg natabo sa Sta. Catalina kg Siaton, Negros Oriental.

Ini nga programa sg AFP kag sg probinsya, gatasan sg mga opisyal sg militar. Sa tagsa ka may lamang ang makapaseguro nga may bastante nga pagkaon ang tagsa ka Pilipino kag maangkon ang kinamatarung sa ikaayong-lawas, disenteng puluyar kag sekurasyon.

"mapasurender" ang militar, may porsyento nga nagakadto sa ila opisyal. May ara pa gani nga hatagan nila sg armas ang kuno "magsurrender". Kag, kun may mabaton man ang "surrenderee", ini gamay lang kag ang daku didto magkadto sa mga opisyal nga naghatag sg armas.

Kumpyansado ginadeklarar sg bilog nga rebolusyonaryong hublag nga paslaw ang O'Plan Bayanihan sa tuyo sini nga pahinaon tubtob papason ang NPA sa Isla kg sa bilog Pillipinas.!

Indi ang maki-imperyalista nga Negros First Policy sg gobyerno ang makapabag-o sa mapiot nga kahimtangan sg mangunguma, mamumugon kag sg bug-os nga pumuluyo.

Paagi lamang sa pagpatuman sg matuod nga repormang agraryo kag pungsodnon nga industriyalisasyon nga mag-uswag ang agrikultural nga pungsod

kag masolbar ang ginatos ka tuig nga problema sa kawad-on sg duta kag pangabuhian. Ini Maangkon lamang ini sa pagpadaug sa pungsodnon demokratikong rebolusyon nga may sosyalistang perspektiba paagi sa pangmalawigon nga inaway banwa. **AP**

FEATURE

PAGPAKIG-AWAY SG MANGUNGUMA BATUK SA OIL PALM NGA PLANTASYON

Pagkadula sg dutang pangabuhian, kaseguruhan sa pagkaon, ikaayong-lawas kg pagkaguba sg palibot ang nagahulat sa masang mangunguma sa pagsulod sg plantasyon sg Oil Palm Tree.

Sa iya 2013 nga State of the Nation Address (SONA) maathag nga ginpalayag ni Pnoy ang pagpatanom sg Oil Palm Tree bisan sa ginaplano nga military reservation site sg 3rd Infantry Division sa Camp Macario Peralta, Jamindan, Capiz kg sa tatlo (3) pa ka military reservations sa bug-os pungsod.

Ang pagpatanom sg Oil Palm. Sa Isla sg Negros, may mga lugar nga himuon plantasyon sg Oil Palm Tree. Ara sa Brgy. Carabalan, Himamaylan City, Brgy. Gatuslao, Candoni kg Sityo Cambogui-ot, Brgy. Camindangan, Sipalay City, tanan ara sa Negros Occidental.

Sa Brgy. Carabalan Syudad sg Himamaylan, bangud sg kakulang sg kita kg gamay ang mga patubas sg mangunguma, ginatawtawan sg Rain Trust Corp., USA paagi sa Hiniganan Producers Cooperative (HIPROCOOP) kag sg ila Malaysian kg Ukranian inbestor, ang mga mangunguma nga paarenduhan ang ila duta sa tag-P5,000.00 kada tuig sulod sa 30 ka tuig kag pwede sila maghatag sg P25,000 para sa una nga 5 ka tuig. Mahimo kuno makaobra ang madamu nga

mangunguma nga may suhol nga P350.00 kada adlaw. P50.00 sini ang makadto sa ila mga kontraktor nga amo sanday Mary Ann Villafuerte kag Terry Camancho. Joint venture man ang ila eskema diri.

Pero antes sila makaobra, kinahanglan magpatapu sa HIPROCOOP kag maghatag sg membership fee nga P50.00, P25.00 para sa sedula kg P50.00 para sa ID kag magsumiter sg Brgy. Clearance. Ang mga kontraktor man ang nagapangolekta sini.

Ginpromisahan man sila sg Rain Trust Corp. nga patindugan sg eskwelahan kg hospital sa lugar. Hatagan man nila sg prayoridad ang mga skilled workers nga hatagan nila sg nagakaigo nga uniporme kg botas.

Ang Rain Trust Corp. (RTC), USA kag ang Oil Palm. Ang Founder kg Chief visionary officer sg Rain Trust Corp. amo si David Plattner nga nakabase sa Southeast Asia halin pa sg 2005. Bantug siya sa bilog kalibutan sa iya paninguha kuno sa “konserbasyon sg milyon ka ektarya sa bilog kalibutan kg sa pagpasulong sg **“Eco-Nomics” sg Global Warming.** Pranka kg maathag nga environmentalist kg may lapnagon nga inbesment sa banking, real estate marketing kg entertainment industry. Sg 2010, nakabaton siya sg Gusi International Peace Prize nga amo ang Asian “Nobel Peace Prize” para sa iya trabaho sa mga isyu sa environment.

Upod man niya sa iya team amo si David Hoard nga Business Development Director nga nakabase sa Thailand, Jeremy King nga Senior Financial Advisor, Edmond Burns nga Director Legal Affairs kg Martin Wilder nga Advisor. Tanan sila mga negosyante kg nagatiglawas sg dalagku nga kapitalista sa bilog kalibutan.

Para sa ginatawag nga “Eco-Nomic” sg Global Warming, ang RTC naga-invest sa ila ginatawag nga Renewable Green Energy nga amo kuno ang magasabat sa nagakaubos na nga fossil fuels (ginakuhaan sg crude oil) paagi sa pagpatanom sg mga ginatawag nga Oil Seed Trees (OSTs). Kun maayo ang kondisyon sa pagpatubo, ang OSTs mga extraordinary generators sg 2 ka porma sg biomass (ang kadamuon sg buhi nga materyal nga ginahatag sg

partikular nga erya sg ibabaw sg kalibutan).

Ang Oil Palm amo ang pinakaulihi nga kahoy nga paktorya sg oil kg biomass kag pinakamaayo sa tanan nga biofuels. May duha ini ka klase, ang Oil Palm nga isa ka klase sg Palm nga nagatubo sa Africa kg ang American Oil Palm nga pareho nga maayo nga ginahalanin langis sa paghimo sg kandila. Sa idalum sg Joint Venture scheme, ang RTC kg Waterland may kapin sa 72,000 ektarya nga plantasyon sa Java, indonesia. Kag sining ulihi, ang malapad nga kalasangan sa bahin sg Indonesia ang ginsunog agud puohon ang kakahuyan nga tamnan sg Oil Palm. Nagtuga ini sg grabe nga smoke haze nga nag-apekto bisan sa mga kalapit nga pungsod sg Singapore.

Ang **HIPROCOOP** ginapamunuan ni Engineer Wilson Labar, anay Overseas Filipino Worker sa Saudi Arabia.

Karon sa Mindanao may proyekto ang Rain Trust Corp. nga nagalakip sg renewable green energy plantations ilabe na ang Oil Palm kg kalakip nga biodiversity programs. Magluwas sa RTC nga ara sa Mindanao, may ABCI pa nga ginapanag-iyahan ni Walter A. Brown sg Philex Mining Corp. ang may proyekto sg Oil Palm nga plantasyon nga kapin sa 2,000 kg 800 ka ektarya sg duta sa Opol, Misamis Oriental kg Dalirig, Impasug-ong kg Manolo Fortich sa Bukidnon. Ang 2,000 ektarya ara sa sulod

mismo sg komunidad sg mga Higaonon, isa ka tribu sg mga Lumad sa Mindanao. Ini nga tribu gin-awardan sg DENR sg ila duta pero tamnan nila sg kahoy paagi sa Community-Based Forest Management Agreement (CBFMA). Kag sa kakibot na lang nila, gulpi lang gin-aprubahan man sg DENR ang aplikasyon sg ABCI para sa plantasyon sg Oil Palm.

Ang Oil Palm ginagamit nga ingrediente sa madamu nga pagkaon, habon, shampoo, bulong, kosmetiko, agrokemikals kg madamu pa. Sa subong ang Pilipinas nagaimport pa sg kapin sa 90% sg Oil Palm sa Malaysia kg Indonesia. Sini lang nga tuig, may komitment si P-noy sa pagpasulod sg Malaysian inbestor sa Oil Palm nga P23 bilyones nga inbesment sa Liguasan Marsh sa Mindanao.

Ang pagpakig-away sg mangunguma.

Sa una nga pagtan-aw, manami ang amo nga proyekto sg kapitalista bangud magahatag ini sg kwarta sa mangunguma nga handa magpaarendo sg ila duta,

maghatag sg
obra kag
masalbar pa
kuno sa
pagkakalbo ang
kalasangan.
Gamit ang isyu
sg Climate
Change o
environmental
protection batuk
sa global

warming, ginahinago sg kapitalista sa ini nga mga proyekto ang matuod nga tuyo sini nga amo ang paghuthot sg dunang manggad sg pungsod paagi sa pag-inbest sg mga kapitalista dira sa kalasangan o bakante nga mga duta, paagi sa pagpatanom sg mga kahoy o tanom nga makuhaan sg bio-fuel, katulad sg Oil Palm Tree nga ginakuhaan Palm Oil. Kabahin ini sg negosyo sg kapitalista nga renewable green energy nga suportado sg Republic Act 9513 ukon ang Renewable Energy Act of 2008.

Apang ang eksperyensya sg Mindanao, particular sg Tribu sg Higaonon nagpakita nga isa ini ka legal / institusyonalisado nga porma sg pagpang-agaw duta. Nagbalatian pa ang pumuluyo, ubo, sip-on, hilanat kg lupot bangud sg makahililo nga mga kemikals nga car-bofuran (Furadan) kg glyphosate nga ginagamit pestisidyo kg herbisidyo sa plantasyon sg Oil Palm. Magluwas sa pagkalamatay sg mga saging kg lubi, bulnerable ang duta sa landslide o

pagkatipag
bangud sg
pagkabuldos sini
para himuon
plantasyon kg sa
kemikals nga
ginagamit nga
nagapahumok sa
duta kg nagahilo
sa mga kasubaan
kg kasapaan.

Ginagamit lamang sg mga kapitalista ang isyu sg “climate change” o environmental destruction kg reforestasyon para salbaron ang ila kaugalingon nga krisis. Nagahimo sila sg mga pagtukib kun ano ang ila pwede mapuslan sulod sg lasang nga sarang makadala sa ila sg dalagkung ganansya.

Nanari-sari nga porma sg pagpamatuk ginahimo karon sg pumuluyo agud pungan ini nga negosyo sg kapitalista sa kabukiran. Mabaskog nga ginpakamalaut sg mga mangunguma nga natiplang sa matam-is nga mga pasalis sg kapitalista ang amo nga

proyekto kg ginpanas nila ang ila mga pirma sa listahan sg mag-obra kg magpaaredo sg ila duta.

May petition signing batuk sini, edukasyon kg propaganda, forums, cultural presentations, dialogues kg nagkulminar sa isa ka Rally Protesta sadtong Diyembre 9, 2013, agud ipakita

sa gobyerno kg sa bug-os pumuluyo ang signipikante nga pagpamatuk sg mangunguma sa paglapas sa iya ekonomikanhong kinamatarung nga mabuhi nga may husto nga pangabuhian. Malapit sa 1,000 ka pumuluyo sa Sur sg Negros Occidental ang nagtambong sa amo nga Rally

Protesta sa Kabankalan City. **AP**

ANG KOMPREENHENSIBONG PAGPASLAW SANG CENTRAL NEGROS SA OPLAN BAYANIHAN

Bisan pa sg agresibo kg masingki nga atake sg reaksyonaryong Armed Forces of the Philippines (AFP) idalum sg OPlan Bayanihan (OPB) sg US-Aquino nga Rehimen2 batuk sa rebolusyonaryong kahublagan sg Partido Komunista sg Pilipinas (PKP), New People's Army (NPA) kag mga rebolusyonaryong masa partikular sa Central Negros, nagpabilin nga malig-on kag nagasulong ang rebolusyonaryong kahublagan sg pumuluyo.

Taliwas sa ginapahambog sg 3rd Infantry Division sa Visayas nga ila na signipikante napagamay ang pwersa sg rebolusyon, ang larangan gerilya sa Central Negros, labi pa nagabaskog kg nagalig-on, apesar sg mga kabudlayan nga iya

ginasumalang. Pursigido kg determinado ini nga iabanse ang inaway banwa padulong sa estratehikong pagkapatas sa pinakamadali nga panahon.

Pagtukod sg Baseng Masa. Labi nga naglapad kg nakonsolida ang baseng masa. Kapin sa 8% ang paglapad sg erya nga ginahulagan sg NPA sa Central Negros. Nagdaku sg masobra 10% ang katapuan sg organisasyon masa kg madamu sg bag-o nga kontak.

Sa pihak sg wala untat nga military operation, natigayon ang Re-assembly sg lubos nga asosasyon masa (lam) sadtong Septyembre 13, 2013 nga gintambungan sg kapin 100 ka representante sg mga grupong masa (gm) sa tagsa ka sityo.

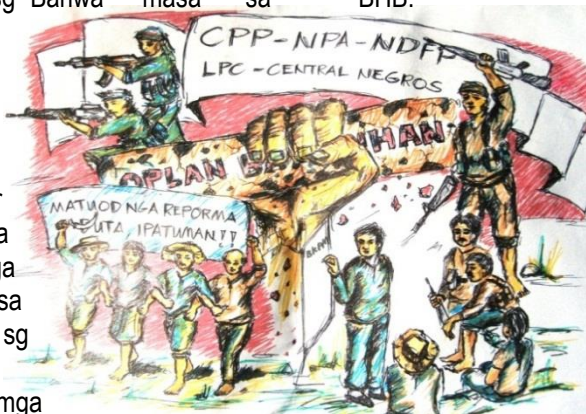
Sa matinugahon nga mga pamaagi, nalunsar ang mga edukasyon masa sa kurso sg PADEPA. Nagserbe ini nga giya sa padayon nga pagpaslaw sa OPlan Bayanihan kag iban pa nga maitom nga buko sg US-Aquino nga Rehimen2. Mapagsik man ang paglunsar sg propaganda nga aktibo ginapartisipahan sg mga Bag-ong Hangaway sg Banwa (BHB), mga aktibista kg masa. Naglab-ot sa 16,000 ka pumuluyo ang nalab-ot sg kampanya sa propaganda kg edukasyon nga may tum-ok sa pagbuyagyag kg pagdenunsyar sa OPlan Bayanihan nga nagatuga sg masingki nga kalakasan kg paglapas sa tawhanon nga kinamatarung sg pumuluyo.

Nakahanas man sg mga

bag-ong aktibista gikan sa hanay sg mga pamatan-on nga boluntaryo nagpartisipar sa hiilikuton propaganda.

Nag-aktibo man ang mga paghiwat sg pulong-pagtasa sg tagsa ka grupo pang-organisa (gp) kg komite pang-organisa sa baryo (KPB). Nahanas man sila sa pagtindog sa kaugalingon kg panugod nga pagdumala sg pag-akto bilang gobyerno sg pumuluyo.

Armadong Paghimakas. Indi sablag ang atake sg kaaway sa larangan para sa pagdaku sg BHB. Sa baylo, nangin patag hanasan ini para sa pulitiko-militar nga pag-uswag sg mga kaupod, ilabe na sg isa ka iskward nga bag-ong rekrut nga naghalin sa kabataang-estudyante. Nagpabilin ang pag-uyat sg hugot sa salsalon nga disiplina kag ang military offensive nga postura sg tagsa ka Pulang Hangaway, rason nga nagpabilin ang mataas nga respeto kag pagpalangga sg masa sa BHB.

Masobra 10% ang pagdaku sg katapuan sg BHB kag madamu sg mga potensyal nga mangin opisyal sg BHB sa pagpamuno pa sa tanan nga bahin sg pagsulong.

Ginihiwat ang Komperensya sg Yunit Milisya (YM) sadtong Mayo 2013. Dugang ini nga nagkonsolida sa reserbang kusog sg Hukbo. Bisan pa man namentina lang ang kadakuon sg YM kg Yunit Pangdepensa sa Baryo (YPB), may isa ka lebel sg pag-angat ang paghangop nila sa armadong paghimakas. Mukat sila sa ila papeel sa pag-organisa, propaganda, paagpalaapad, kultural, produksyon kg paglunsar o pagbulig sa taktikal nga opensiba nga ginalunsar sg mga regular nga BHB.

Kapin sa 12 ka aksyon militar, lakip na ang pagpatuman sg BHB sa mando sg Rebolusyonaryong Korte sg Pumuluyo ang ginlunsar pareho sg pagsilot, warning kg dis-arming, pagpalayas (destierro) kag harassment nga nakapatuhaw sg 2 ka .45 kalibre sg armas, 2 ka .38 revolver, 3 ka cellphones kg mga lohistika militar nga nagresulta sg pagkapatay sg 1 ka aktibong intelligence asset sg militar, paglayas sg 4 kg pagkapilas sg 1 ka regular nga Intel sg Philippine National Police. Sa 2 ka separadong harassment sa Brgy., Isabela

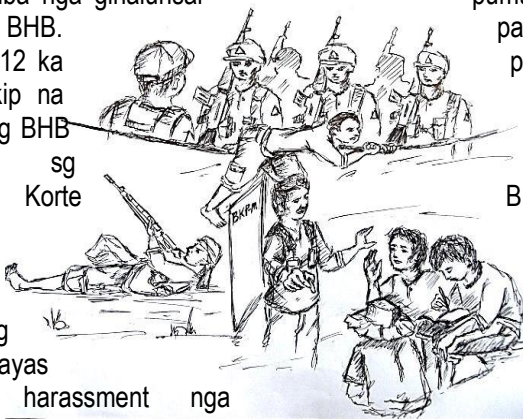
kg Brgy. Sandayao, Guihulngan naglab-ot sa 4 ang napatay kag masobra sa 2 ang napilasan.

Sa 2 ka separado nga aktibong depensa batuk sa militar sadtong Hulyo 9 kag Septyembre 6, 2013, kapin sa anom (6) ang killed in action (kia) kg masobra pulo (10) ang wounded in action (wia) sa AFP partikular sa Scout Rangers kg kombinadong pwersa sg 11th IB PA kg Division Reconnaissance Company (DRC).

Sa kabilugan, 11 ang patay sa militar kg ila intel asset kg masobra 13 sini ang napilasan.

Padayon man ang pagpapel sg BHB sa mga arbitrasyon sa tunga sg pumuluyo kg ang pagbullig sg BHB sa produksyon sg masa. Magluwas pa sa mismo produksyon sg BHB agud sabton ang pang-adlaw-adlaw nga kinahanglanon sg tagsa ka hangaway kag pamilya sg mga hangaway.

Malapit 500 ka masa kag abyan sg rebolusyon ang nahatagan sg serbisyo medikal gamit ang siyentipiko nga pagpamulong sg Western kg Oriental nga pamaagi sa pagpamulong katulad sg acupuncture, acupressure, reflexology kg paggamit sg herbal nga mga bulong.

Agraryong Rebolusyon kag Iban pa nga Kampanya. Nakaduso ang mga mangunguma sg serye sg dayalogo sa mga kapitalista kg Brgy. Officials kabahin sa pagpamatuk sa pag-operar sg mga minahan sa Brgy. Trinidad kg Maniac, Guihulngan.

Nakabenepisyo man ang kapin sa 200 ka mga indibidwal sa gintigayon nga dayalogo sa tunga sg agalon mayduta kg mga mangunguma sa Brgy. Trinidad sadtong Agosto 31, 2013.

Bangud sg madata nga paglapas sa tawhanon nga kinamatarung sg pumuluyo, ginhiwat ang isa ka municipal-wide nga dayalogo sa tunga sg pumuluyo kg militar nga ginsuportahan sg mga nahanungang pwersa kg local government unit (LGU) sa tuyo nga untaton ang militarisasyon sa kaumhan.

Resulta sini nga dayalogo, masobra 10,000 ang nagsuporta kag nagpirma sg petisyon letter tanda sg pagpamatuk sa pagtukod sg detachment sg militar kag padayon nga pagrekruta sa mga paramilitar. Kadungan sini ang mapagsik nga pagdenunsyar kag pagbuyagyag sini nga isyu sa media. Sunod-sunod man nga ginhiwat ang mga Fact-Finding Mission (FFM) bangud sg serye sg pagpangdakop sa mga inosenteng sibilyan sa sakop sg larangan matapos ang mga engkwentro sa tunga sg AFP kg NPA.

Nakamobilisa man sg kapin sa 2,000 ka pumuluyo sadtong Mayo 1, 2013 o International Labor Day kg sadtong Oktubre 2013 sa pagkomemorar sa Bulan sg mga Mangunguma. Isa man ka Rally Protesta ang ginhiwat sadtong Septyembre 21, 2013 sa pagkomemorar sa Martial Law sg diktadurang US-Marcos sadtong 1972. Diri ginsinggitan sg pumuluyo ang ila pagkangil-ad sa mga pasistang rehimen ilabe na sg Rehimeng US-Aquino2.

Hilikuton Alyansa. Napabilin sg rebong hublag ang husto kg maayo nga pag-aplikar sa prinsipyo sg nagahiliugyon nga prente ilabe na sa panahon sg Barangay kg National nga eleksyon. Nabutang sa mataas nga prestihiyo ang PKP-NPA-NDF samtang nagganar ini sg mga abyan kg alyado kg materyal kg lohistikal nga kadalag-an kag suporta sa paghimakas masa ilabe na sa kontra-pasismo nga kampanya.

Ginakilala sini nga ang eleksyon sa mala-kolonyal, mala-pyudal nga sistema katulad sg isa ka bulang kun diin ang mga pumuluyo magpili sg “lesser evil”. Realidad man nga ang eleksyon sa Pilipinas ginadominahan sg 3gs (guns, goons kg gold). Indi ini ekspresyon sg matuod nga demokrasya. Sa pihak nga bahin, ginarespeto ang pag-eheersisyo sg pumuluyo sg ila demokratikong kinamatarang nga magpili sg ila nagustuhan. Kahigayunan ini agud mapalapnag ang pungsodnon demokratikong handum sg pumuluyo kag sa proseso magganar sg madamu nga abyan bisan pa sa hanay sg nagaharing sahi, nga wala ginakompromiso ang interes sg sandigan nga masa.Sa

baylo, mas ginadani ang mga alyado o abyan sg rebolusyon nga magsuporta sa handum kg tuyo sg sandigan nga masa kg sg armadong paghimakas.

Namentina man ang mga natukod nga selda sg mga nahanunga kg nareactivate man ang natukod na nga mga legal organisasyon masa sg kababaehan, pamatan-on, manunudlo, health workers kg iban pa.

Pagtukod sg Partido bilang Partido Pulitikal sg sahing Proletaryado. Katulad sg ginsiling sg Dungganon nga si Mao Zedong, “para sa kadalag-an sg rebolusyon, magsalig sa Partido Komunista kag sa masa”.

Sa husto nga ubay sg PKP sa linya sg ideolohiya, pulitika kg organisasyon padayon ang pagdaku kg paglig-on sg rebolusyonaryong kahublagan kag labi nga naghugot ang paghiliusa sg Partido, Hukbo kg masa para sa dungan nga pagmartas agud lab-uton ang estratehikong pagkapatas sa pinakapaborable nga panahon.

Kaangot sini natigayon ang madinalag-on nga pagtukod sg Seksyon Komite sg Partido sa munisipalidad. Nakonsolida man kg sostenido nga napaandar ang mga sub-seksyon sa sakop sg larangan nga ara ang lubos nga partisipasyon kag pagka-aktibo sg mga

Sanga sg Partido sa lokalidad. Tayuyon ang pag-andar sini paagi sa ila mga pulong, pagtasa, plano, pagsuma kg paghiwat sg mga pagsaway kg pagsaway sa kaugalingon.

Naglab-ot sa masobra 10% ang pagdaku sg Partido sa bug-os nga larangan kag madamo pa sg nakahilera nga mga abanseng aktibista nga handa sa pagpatapu.

Nakonsolida man kag napalig-on ang mga katapuan sg Partido sa pagtigayon sg pang-ideolohiya nga mga pagtuon pareho sg Sandigan nga Kurso sg Partido kag iban pa nga mga pang-Partido nga mga pagtulun-an. Nangin

“para sa kadalag-an sg rebolusyon, magsalig sa Partido Komunista kag sa masa”.

aktibo man ang kolektibo kg indibidwal nga estilo sg pagtuon nga

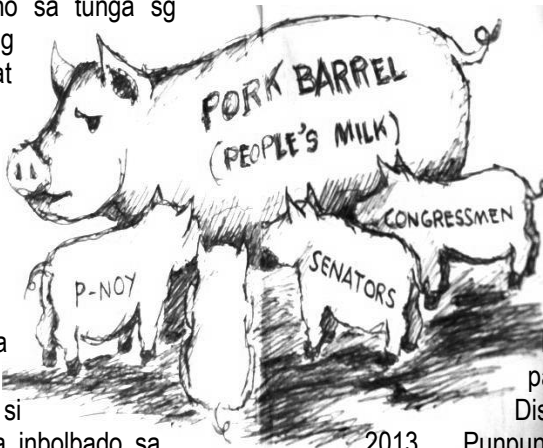
masami nagasolbar kag nagasabat sa mga probeema nga ginaatubang sg tagsa ka yunit sg Partido ilabe na sa sulod sg BHB nga absoluto ginapamunuan sg PKP.

Padayon nga nadebelopar ang pagpalig-on sg IPO nga pundasyon sg tagsa ka katapu kag nakapatuhaw sg mga kadre sg Partido nga seguridad amo ang mga masunod nga magpamuno sa labi ka komplikado nga kahimtangan sa masunod nga pila ka tuig.

Paborableng Kahimtangan sa Labi pa nga Pagsulong. Indi nakaupang sa pagsulong sg rebolusyon ang anuman nga kampanaya militar katulad sg Oplan Bayanihan kag ang “dole-out” kg mapaniplang nga Pantawid Pamilyang Pilipino Program (4Ps) nga nagahimo sa pumuluyong Pilipino nga mga manugpakilimos, bilang komponent sg Oplan Bayanihan nga gindisenyo sunod sa US-Counter-Insurgency Guide.

Indi ini nakapugong para mabuyagyag sa pumuluyong Pilipino ang pagkabangkarote sg US-Aquino nga Rehimen2. Nagakahublasan ang ipokrito nga “tadlong nga dalan” sg rehimen bilang dalan nga puno sg korapsyon.

Labi nga nagakaakig ang pumuluyong Pilipino sa tunga sg pagkabuyagyag sg mga pagpangawat sa pondo sg gobyerno. Samtang ginabatikos sg reaksyonaryong gobyerno ang mga Congressmen nga inbolbado sa maanomalyang “pork barrel” kag si Janet Napoles nga inbolbado sa P10 bilyones nga ginkawat niya, labi man nga nagakahublasan si Pnoy sa P13-1.5 bilyones nga pondo sa ngalan sg Disbursement Acceleration Program (DAP) ukon ang ehekutibo nga bersyon sg maanomalyang “pork barrel”.

Nagakahulog sa tugalong sg grabe nga kapigaduhon ang daku nga mayoriya sg pumuluyong Pilipino ilabe na ang masang mangunguma kg mamumugon, samtang ginapatuyangan sg nagaharing sahi sg agalon mayduta-dalagkung komprador burgesyag kag sg imperyalistang Estados Unidos ang manggad sg pungsod. Bagay nga nagapaibwal lamang sa kalayo sg armadong paghimakas kg nagatulod sa pumuluy sa paghandum sa kadalag-an sg rebolusyon..

Maathag nga daku ang kapaslawan sg AFP nga wasakon ang bug-os nga rebolusyonaryong kahublagan sa sakop sg larangan sa ila Oplan Bayanihan kag

“Peace and Development”. Kaangot sini, seguridad ang LPC-NPA nga mangin tuman kasignipikante ang kahiwatan sg ika-45 ka tuig nga pagsukat sg PKP sa palaabuton nga Disyembre 26,

2013. Punpunon ang mga kadalag-an kg kakulangan sa pagsulong sini nga tuig. Kag atubangon kg labi nga pangibabawan ang hangkat sg mas masingki nga kahimtangan samtang nagapadulong sa estratehikong pagkapatas.**AP**

Pakig-away Batuk sa OPlan Bayanihan sa Southeast Negros

Madinalag-on nga gin-atubang sg New People's Army-Rachelle Mae Palang Command (NPA-MPC) Southeast Negros ang apat (4) ka beses nga engkwentro batuk sa kapin gatos nga nagaoperasyon nga pasistang tropa sg 79th IB PA sa idalum sg 302nd Bgde sa kabukiran sg Sta. Catalina kg Siaton Negros Oriental halin Mayo 2013 tubtob subong. Idalum sa OPlan Bayanihan sg Rehimeng Aquino tuyo sg operasyon militar sg 79th IB nga maglunsar sg isa ka desaysibong pagpakig-away batuk sa rebolusyonaryong hukbo karon nga tuig kg agud ipadayaw sini bilang isa ka maayo nga modelong batalyon sg 3rd ID halin pa sadtong 2012.

Apang sa gastuso nga operasyon militar sg 302nd Bgde kun diin napaidalum ang 79th IB ilabe na sadtong bulan sg Mayo wala ini nagmadinalag-on sa pagtuga sg seryso nga kahalitan sa Pulang Hukbo. Sa is aka operasyon, nagagamit ini sg halos 200 ka pasistang tropa paagi sa rapid deployment gamit ang helicopter kg pangkombat nga salakyan, gamit ang taktika sg dumog nga operasyon militar nga ginkumbinanan sg

Venus Flytrap kg Cougar tactics.

Kapin sa anum (6) ka pasistang tropa sg kaaway ang patay (KIA) sa engkwentro sadtong Mayo 13 kg 14, 2013. Suno sa masaligan nga mga inpormante, kinse (15) ang ginbulong nga mga pilason (WIA) sa Provincial Hospital sg Dumaguete. Halos ginpahigad ang iban nga mga pasyente sa amo nga hospital sadtong Mayo 14 agud unahon sa pagtratar ang mga pilason nga tropa sg 302nd Bgde kg 79th IB PA.

Sadtong Septyembre 16, 2013, gin-ambusan ang isa ka team sg NPA sa bukiran sg Nagbalaye, Sta. Catalina sg kapin sa 8 ka tropa sg 79th IB pa. Maisog nga nagbato ang team kg nakagwa sa kritikal nga kahimtangan, samtang nagdinalagan

naman palayo ang mga elemento sg kaaway.

Namartir sa mga engkwentro sadtong Mayo 13 kg 14 sanday Kaupod Kenneth kg Vargas kg may isa naman nga napilasan gamay sa ambus sadtong Septyembre 16, 2013.

Upod sg rebolusyonaryong Hukbo sa pakig-away sa mga pasista

amo ang mga yunit milisya, rebolusyonaryong masa kg mga alyado sa amo nga prenteng gerilya. Nga wala untat nagahatag sg mga suportang materyal, lohistikal, politikal kg inpormasyon angot sa hulag sg pasistang kaaway agud malawigan nga makamaniobra kg makapakig-away ang Pulang Hukbo. **AP**

NAGAPADAYON NGA PAGLAPAS SG 79th IB PHIL . ARMY SA TAWHANON NGA KINAMATARUNG

Labi nga nagalala ang paglapas sg 79th IB PA sa tawhanong kinamatarung sg mangunguma sa Syudad sg Siaton kg Sta. Catalina, Negros Oriental, samtang ginapadayaw nila nga nagahuyang na ang New People's Army (NPA) sa Southeast Negros. Ambisyoso ini nga nagahandum nga solbaron ang problema sa insurhensya sa indi pa mag-abot ang Disyembre 2013.

Kalakip sg psywar operation, sa Brgy. Tayak, Siaton, ginapahambog nila nga damo ang nagsurrender nga NPA. Una, ginhimo nila nga mga surrenderees ang pumuluyo nga nagtambong sa ila pagpanghatag school supplies kg ginpapiirma ang ila mga ginadudahan nga simpatisador sg NPA. Sunod ginpatawag nila ang isa ka Brgy. Assembly kg ginpanglawag ang ara sa ila listahan kg

ginpwersa nga pasumpaon ang ara sa listahan bilang mga "surrenderees" o mga nagpanumbalik sa sabakan sg laye.

Ginsundan ini sadtong Hunyo 2013 sa Sityo Cuadra, Brgy. Mantikil, Siaton, kun diin may gintigayon ang 79th IB sg isa ka medikal mission upod ang local nga gobyerno sg Probinsya. Sang nagatipon na ang madamo nga pumuluyo, ila ginpanglawag ang ara sa ila listahan nga ginadudahan mga katapu sg

Sanga sg Partido sa Lokalidad kg mga yunit milisya kg pwersa nga ginpasumpa bilang mga surrenderees.

Human sa engkwentro tunga sg NPA kg tropa sg 79th IB didto sa Sityo Naupaw, San Pedro, ginkastigo sg 79th IB ang isa ka mangunguma. Ila nga ginpaukpan sg ila kaakig ang mga mangunguma kag ginpangsaka ang mga pamalay bisan wala ang tagbalay. May isa ka balay sg mangunguma ang ginsunog kg may pipila nga gindilian na sg pagpauli sa ila balay sulod sg 3 ka tuig, ginpanguha ang ila mga manok kg tanom nga wala sg permiso sg tag-iya

Ang 79th IB nagapadayon sa pagpondo sa mga panimalay sg

pumuluyo kg nagasabwag sg intriga agud gub-on ang paghiusa sg pumuluyo kg pagpamahog agud makakuha sg impormasyon sa pumuluyo.

Bisan pa sa pagpakuno-kuno sg AFP nga sila ang “bag-o” na nga AFP, buot kg “zero human rights violations”, nagagwa gid ang ila bangkil sg kabangis batuk sa pumuluyo. Wala sg pulos ang ila ginapahambog nga “Kalinong kg Kauswagan” sa tunga sg ila padayon nga mga kalakasan.

Bilang sabat sa nagapadayon nga militarisasyon sa kaumhan, ginlunsar sg pumuluyo ang isa ka mabaskog nga kampanyang kontra-militarisasyon agud pasabton ang army sa ila mga kalakasan batuk sa pumuluyo, ilabe na sa mangunguma. **AP**

KONTRA-PYUDAL NGA PAGHIMAKAS SA BRGY. TRINIDAD, GUIHULNGAN, NAGMADINALAG-ON!

Tuig 1996 sg una nga nagmadinalag-on sa pagpataas sg bahinay sa produkto ang mga saop nga mangunguma sa Brgy. Trinidad, Guihulngan City, Negros Oriental halin sa quarta parte* (inapat) padulong sa quinta parte* (linima). Tubtob sg ulihi, wala na nagahatag sg bahin ang mga mangunguma bangud ang

agonal mayduta nga si Undo Ando, wala na nagakadto sa lugar bangud sg kahadlok.

Amo na lang ang kakibot sg mga mangunguma bangud sg tuig 2012, matapos ang 17 ka tuig, nag-abot ang nagapakilala nga manunubli ni Undo Ando nga si Juanita Albino nga nagapamahog nga pahalinon ang mga nagapangabuhi diri nga mga mangunguma bisan pa foreclosed na ang amo nga duta bangud sg indi pagbayad sg buhis ni Undo Ando.

Plano ni Juanita nga ibaligya ang amo nga duta sa Nestle' Philippines para tamnan sg Cacao kag Kape. Ang iban nga bahin sg duta iya ginatanyag sa iban pa nga mga kapitalista nga tamnan sg kahoy, prutas, rubber tree kg palm tree.

Gingamit ni Juanita ang taktika nga "tungaon kg harian" ang mga mangunguma paagi sa pagtanyag sa 2 ka pamilya nga himuon sila ni Juanita nga piyado kag hatagan sg daku nga kwarta kun ila pahugon hasta maghalin ang kasubong nila nga mga mangunguma nga nagatalauma sa duta nga ginaangkon ni Juanita.

SA PAGHILIUSA MAY KADALAG-AN.

Bitbit ang malahalon nga leksyon sadtong

1996 sa madinalag-on nga aksyon masa batuk sa agalon mayduta, sg Agosto 31, 2013, liwat nga nagtipon sg kusog ang masobra 200 ka mga mangunguma kg ginatubang si Juanita Albino paagi sa isa ka matawhay nga dayalogo sa tunga sg mga mangunguma paagi sa ila asosasyon nga Brgy. Trinidad Farmers' Association (BATFA) kag ni Juanita Albino. Gintambungan man ini sg mga tiglawas sg Kilusang Magbubukid ng Pilipinas (KMP), KARAPATAN kg GABRIELA.

Sa daku nga kahuy-anan ni Juanita, naglakat ini nga nagahilibion sg wala sg mapakita sa mga mangunguma sg mga papeles nga nagapamatuod bilang manunubli sg duta ni Undo Ando.

Sunod adlaw, boluntaryo ini nga nagbiya sa lugar dala ang iya pamilya. Samtang ang 2 ka pamilya nga iya ginpangkuan himuon piyado naglayas man sa lugar bangud nahadlok sa mga pumuluyo.

KAHIMTANGAN SG MANGUNGUMA.

Sakop sg Brgy. Trinidad, Guihulngan City, Negros Oriental ang apektado nga sityo nga ginapuy-an sining mga mangunguma. Nahamtang ini nga sityo sa boundaries sg mga banwa kg syudad sg 2 ka probinsya, ang Negros Oriental kg Negros Occidental.

Ang 200 ektaryas nga kadutaan sg sityo nga sadto ginaangkon ni Undo Ando ginapuy-an sg kapin sa 45 ka panimalay nga may sakop masobra sa 250 ka pumuluyo. Halos 90% sg pumuluyo naghalin sa sandigan nga sahi

(imol nga mangunguma kg manubo sa nahanunga nga mangunguma).

Katulad sg kadam-an sa Pilipinas, atrasado ang ila pagpanguma gamit

ang guna kag sadol para ibungkal sa lamgod kg bakilid nga duta, lamang makatanom sg mais, kararuton, utanon kg gamay nga humay. Pipila lamang ang may kaugalingon nga karabaw bilang timbang sa ila pagpanguma. May pipila nga nagapamugon sa kampo sa tuman ka barato nga suhol.

Ang pagsagod sg mabaligya nga kasapatan katulad sg baboy, kanding kg manok amo ang ila pangpiyan-piyan sa kakulang sg ila pangkonsumo sa panimalay. Dugang man sa ila kita amo

ang gamay nga sweldo sg ila kabataan nga sa lamharon nga edad (14-15 anyos) napilitan na sa pagbaligya sg ila kusog pangabudlay paagi sa pag-obra sa Cebu, Bacolod kg Manila bilang mga housemaids o houseboy.

Kalabanan sa ila halos elementarya lang ang masarangan sa pagpaeskwela kag may pipila nga nakalab-ot sa high school. Wala o halos wala sg nakalab-ot sa kolehiyo.

PADAYON NGA PAGHIMAKAS. Liwat naman ginpamatud-an sg mangunguma

ang ila makahulugna nga papel sa pagdepensa sa ila pangabuhian kag ang kakinahanglanon sg wala'y hunong nga paghimakas agud isulong ang rebolusyong agraryo. Solo nga ang maisog nga pagpakig-away sg mangunguma kg mamumugon

sa uma gid lamang ang makawasak sa pyudal nga paghari sg agalon mayduta sa kaumhan kg makapahina sa angot sg imperyalismo sa pungsod Pilipinas.

Klaro sa mga mangunguma nga ang pungsodnon demokratikong paghimakas nga may sosyalistang perspektiba gid lamang ang makapabag-o sa atrasado nga kahimtangan sg pumuluyo sa kaumhan kag matransporma ini sa isa ka mauswagon nga sosyedad.

Kag subong ginasugdan na ini...**AP**

BUNGKALAN SA NEGROS, KABAHIN SG PAGHIMAKAS PARA SA REBOLUSYONG AGRARYO

Ang grabe nga krisis sa industriya sg kalamay halin pa sg dekada 80, ginapalala pa sg liberalisasyon sa idalum sg General Agreement on Tariffs and Trade – World Trade Organization (GATT-WTO) nga nagdeklarar nga magaubos sa 5% tariffs na ang imported nga kalamay sa pagsulod sa pungsod pag-abot sg tuig 2015. Agud maluwas, ginaduso ang konbersyon sg tubo para sa malaparan nga produksyon sg bio-ethanol.

Samtang ang kapin sa 350,000 ka mamumugon sa kampo kg 24,000 ka mamumugon sa 11 ka sentrales kag may kapin sa 2.4 million nga nagasalig sa industriya sg kalamay labi pa nga nagakalubong sa grabe nga pagkaulipon. Nagasuprer sg tuman ka nubo nga sweldo kg wala benepisyo, gutom kg peligro sa kabuhi kg pangabuhian, nagakrisis man o wala ang industriya sg kalamay.

Apang, ini man nga sitwasyon ang nagaduso sa masang anakbalhas nga magpangita sg madalian kag malawigon nga solusyon sa ginatos na ka tuig nga pag-antus sa kakulang o kawala sg duta nga pangabuhian bangud sg pyudal kg mala-pyupal nga sistema sg pungsod.

ANG BUNGKALAN SA NEGROS

Daw kalayo nga nagpangalapkap sa kaumhan sg Norte sg Negros ang pagkultibar sg mangunguma kg mga mamumugon sa asyenda / uma sa mga duta (land cultivation area o lca) nga napaidalum sa Comprehensive Agrarian Reform Program (CARP) sg reaksyonaryong estado.

Ang land cultivation area (LCA) isa ka puna sg duta nga bakante nga ululupod ginabungkal sg mga mangunguma sa isa ka komunidad o asyenda.

Ang konsepto ng land cultivation area (lca) nagsugod sa isa ka bahin ng lupa nga ginangkon ng isa ka agalon mayduta apang ara na ini sa programa ng CARP nga ginposisyonan ng gilayon ginkultibar ng mga lehitimong benepisyaryo ng CARP. Ang pagposisyon ng mangunguma sa lupa sa lca, kabahin sa paggit ng ila kinamatarung sa pagpanag-iyang lupa nga ginasaad sa programa ng CARP.

Nagapakop ini sang mga lupa nga napaidalum na ng gobyerno sa Comprehensive Agrarian Reform Program (CARP), paagi sa Voluntary Offer to Sell (VO) o Compulsory Acquisition nga eskema (CA), foreclosed o abandoned ang kadutaan. Apang bangud ng kahuyang kag kawala'y unto ng Department of Agrarian Reform (DAR) nga ipanagtag ang lupa sa mga mangungumang benepisyaryo, nagapabilin ang pagpanag-iyang, pagkontrol ng mga agalon mayduta sa malapad nga kadutaan. Samtang ang iban ara sa kamot ng mga arendador nga masami mga bag-ong tipo ng agalon mayduta sa pakigkunsabo sa mga korap nga empleyado, runners o ahente ng DAR, nga amo pa ang nagapangita ng dummies nga arendador. Ang mga lehitimong benepisyaryo ng CARP nagapabilin nga wala ng ginakultibar bisan may ginayutan sila nga Certificate of Land Ownership Award (CLOA), padayon nga

nagapuprer sa P 50.00 – 100.00 / adlaw nga tuman ka nubo nga sweldo sa kampo.

Dugang pa, ang paghimakas sa LCA kabahin ng paghimakas ng mamumugon sa uma sa husto nga sweldo ng benepisyaryo. Ang mga mamumugon sa asyenda ng tubo sa Negros may madinalag-on nga inagihan sa paghimakas para sa reporma katulad ng pag-angkon nila sadtong dekada 80 ng mga ginatawag nga farmlots. Isa ini ka puna ng lupa nga ginabungkal ng mga mamumugon sa kampo nga amo ang ginakuhaan ng dugang pangabuhian ng mga mamumugon sa kampo ilabe na sa panahon ng "*tiempos muertos*". Ukon indi gani, kabahin ini ng kabayaran ng agalon mayduta sa kulang nila sa sweldo o mga benepisyaryo nga dapat ginangkon ng mamumugon sa kampo.

Sadtong 2012, may 60 LCAs nga may 1,453 hektarya ng may 2,234 ka pamilyang mga benepisyaryo. Sa ini nga tuig, 2013, nakalab-ot na sa 86 ka LCAs, nga may 2,100 ka hektarya ng may

masobra 2,500 ka pamilya nga benepisyaryo. Ang pila ka bahin ginatamnan sg mga humay, mais, saging, kararuton kg mga utanon bilang piyan-piyan sa gutom nga ginaeeksperyensya sg mangunguma karon. Samtang, may daku pa nga bahin nga ginatamnan sg tubo kg ginadumalahan sg kooperatiba sg mga mamumugon sa uma.

Ang LCA nagalaragway sg ultimo nga handum sg mangunguma, mamumugon kg bug-os nga pumuluyo nga makaangkon sg makatarungan kg disente nga pangabuhian paagi sa pagsolbar sa problema sa kawad-on sg duta, paagi sa rebolusyong agraryo nga magatapos sa pyudal kg mala-pyudal nga pagpanghimulos kg pagpamigos sg agalon mayduta – komprador burgesya dira sa masang anakbalhas....

MABANGIS NGA SABAT SG ESTADO

Apesar sg pagkalehitimo sg paghimakas sg mangunguma kg mamumugon sa uma sa pagposisyon sa LCA, kabangis kag pagpaniplang ang sabat sg reaksyonaryong estado. Ginaatubang sg mga mangunguma kg mamumugon sa uma sa LCAs ang wala-tuo nga mga kaso sg arson, theft, robbery, forcible entry, grave threats kg iban pa. Maisog man nga ginasulay nila ang mga pagpangharas, pagpamahog sg mga bayaran kg bandidong grupo sg Revolutionary Proletarian Army (RPA), pulisya kg PNP / AFP.

Padayon nga ginakomprontar ang pagpanglabugay sg repormistang grupo sg Task Force Mapalad (TFM) kakunsabo ang pila ka mga empleyado, ahente sg DAR-MARO-PARAD.

Sa hayag nga pagpakuno-kuno sg mersenaryong AFP sa idalum sg OPlan Bayanihan sg US-Aquino nga rehimen, sa ngalan sg peke nga kalinong, nagdihon ini sg isa ka organisasyon nga ginabug-os sg DAR, TFM, mga AMD, Simbahan, PNP kg AFP para kuno solbaron ang problema sa mga kasong agraryo. Apang nangin ningas kogon lamang ini, paslaw kg naalimunaw man nga daw aso bangud klaro nga ini panghinabon lamang o paniplang nga nagapabor sa padayon na pagkontrol sg mga AMD sa malapad nga kadutaan sa Negros, batuk sa masang naghimakas sa repormang agraryo.

ANG PADAYON NGA PAGPAKIG-AWAY PARA WASAKON ANG PYUDAL KG MALA-PYUDAL NGA SISTEMA

Sang Disyembre 23-26, 2011, gintigayon ang 3 ka adlaw nga Kontra-Pyudal nga Konperensya sa LCA nga gintambungan sg 39 ka representante sg mga Kooperatiba sa mga LCAs, mga pultaymer sa LCAs kg teritoryo kag mga nagapangunang kadre sa larangan. Ginpunpon diri ang mga inagihan, kadalag-an kg mga leksyon sa pagbungkal sa duta kg nagdihon sg mga resolusyon angot sa pagbungkal sg duta sa LCAs, nagtuon sg Rebolusyonaryong Giya sa Reporma sa Duta (RGRD) kag pila ka Polisiya sa rebong Agraryo sa Granite kag nagrebyu sa resulta sa paralegal clinic kag lawyers' consultation.

Tuman ini ka signipikante nga hitabo para sa pagsulong sg rebolusyonaryong kahublagan sa kabilugan sa sulod sg mga lcas. Halin 2012 tubtob subong, padayon ang pag-ani sg mga kadalag-an sa sulod sg lcas, samtang padayon man ang pag-away sa mga sayop nga sulog sg ekonomismo sa hanay sg masa.

Pila sa mga resolusyon nga nadihon diri amo ang pag-ayos sg mga legal nga rekisitos kg pagdeterminar sa kadamuon kg kabaskugon sg matuod nga benepisyaryo sg isa ka lca; hilikuton alyansa sa hanay sg mga brgy opisyal, TFM, DALO kg Admin sg asyenda nga ginaaplikar ang nagahiliugyon nga prente nga panipison ang kaaway kg lab-uton ang nyutralisasyon sa ila; amat-amat nga pagbalhin tanum halin sa tubo padulong sa mga makaon nga produkto ilabe na gid sa mga problemado nga duta agud malikawan nga makasuhan kg sa indi problemado nga duta, 1/3 sg duta ginatugutan nga tamnan tubo kg ang daku nga bahin pagkaon ang itanom, sa pagkilala nga kinahanglan man ang pangcash nga produkto; ipatuman ang sistemang workpoints sa pagbahin sa mga produkto sa mga dutang ginakultibar, may dagyaw ang mga katapu sg kooperatiba kag may mga quick reaction force (qrf) para sa gilayon nga pagsolbar sa magtuhaw nga mga problema kag tukuron man ang mga produksyon team nga ginabug-os sg 20 ka bubong ang kada tim; may homelot para sa taga kapamilya kg ang sobra diri ibalik sa kooperatiba ang indibidwal hantal; Indi na pagtugotan ang pagpa-aryendo o pagbaligya sg duta nga naposisyonan; madasig nga mga pagtuon kg paghanas sa sustainable agriculture kg mga technical skills sa pagpadalagan sg Kooperatiba kag ang madasig nga konsolidasyon sg organisasyon masa kg rekrutment

sg Hukbo kag Partido. Sa karon, may 3 ka lcas ang naabot na ang lubos asosasyon masa (LAM) nga lebel, samtang nagasunod ang pipila ka eya sa pagtukod sa Komiteng Pang-organisa (KP). Mapagsik ang rekrutment sa katapu sg Partido Komunista sg Pilipinas (PKP) kag pagtukod sg mga Sanga sg Partido sa Lokalidad tubtob Seksyon, humalin sg ginsaway ang mahinay nga metodo nga nahigot sa pagtukod sg mga GPs, imbes Partido ang unahon, sa konteksto nga tuman ka init ang pagpakig-away sg masa kg halos mga rekoberi erya. Tuburan ini nga wala'y kahulubsan sa rekrutment sg katapu sg Bag-ong Hangaway sg Banwa kag iban pa nga suporta para sa armadong paghimakas.

Muklat ang mga mangunguma kg mamumugon sa uma nga ang anuman nga pang-ekonomiya nga kadalag-an nila sa LCAs mangin wala sg pulos kun indi ini matransporma sa politikal nga kadalag-an - kung indi magbaskog kg magbakod ang ila paghiliusa paagi sa pagtukod organisasyon masa kag ang organo sg gahum pampulitka sa kaumhan, pagbaskog sg armadong paghimakas kg pagdaku sg Partido Komunista sg Pilipinas, nga diri hugot nakasandig kg nagasalig ang pagpatuman sg rebolusyong agraryo nga magawasak sa pyudal kg malapyudal nga kahimtangan sg pungsod. **AP**

REBOLUSYONARYONG MARTIR

Kaupod Doro, Martir sg NPA - RMPC

Ang pagkadakop kg pagkabilanggo ni Kaupod Doro o Willy o Meo sa presohan sg pasistang estado sa sulod sg kapin sa 2 ka tuig kg tunga halin sadtong Oktubre 2010 tubtob Mayo 2013 wala nakapaugdaw sa mapang-away nga proletaryong rebolusyonaryong diwa agud ipadayon ang pagpakig-away batuk sa mahimuslanon kg malupigon nga sahing agalon mayduta kg kumprador burgesya nga karon ginadominahan sg Rehimeng US-Aquino2.

Sa pagkagwa sa presohan sg pasistang estado, wala pagpangduha-duha nga nakig-angot gilayon si Ka Doro sa natalana nga organo sg Partido kag nagpahayag nga magbalik sa NPA para

iabanse ang armadong paghimakas. Indi nangin sablag ang hulag sg kaaway kg ang masakit ni Ka Doro para tumanon ang iya pamat-ud kg determinasyon nga

sugpuhan ang pagpakig-away upod ang mga kaupod sa kabukiran.

Malipayon kag mainit ang pagabe-abe sg mga rebolusyonaryong masa kg kaupod sa pagbalik ni Ka Doro sa kabukiran sa tunga-tunga sg Septyembre 2013. Wala pagpangduha-duha nga ginbaton niya ang mga tahas sg Partido kg Hukbo nga liwat niya ipamilyarisa bisan pa sg sakit sa kasingkasing kg hapo.

Apang sg Septyembre 28,2013, pasado alas 4:30 sg aga, matapos ang pagpakig-away ni Ka Doro sa isa ka sakit nga posibleng nakainpeksyon sa iya internal nga organo sa lawas gikan sa pila ka adlaw nga pakig-away sa sulalob, siya ang napatay. Bangud sg mga kabudlayan sa transportasyon kg atake sg kaaway wala siya gilayon madala sa hospital. Gilayon nga ginpahibalo ang imedyet nga pamilya ni ka Doro sa natabo. Ginhatagan sg mga Pulang Hukbo kg masa sg isa ka disentang lubong si Ka Doro kag ginhatagan pagpasidungog isa ka proletaryong rebolusyonaryong martir sg Partido.

Sin-o si Kaupod Doro. Si Kaupod Doro naghalin sa isa ka pamilyang mangunguma sa Guadalupe, Cebu City. Sa temprano nga bahin sg dekada 80, nagpartisipar ang mga utod ni Ka Doro sa Kilusang Mayo Uno (KMU) nga naglunsar sg serye sg welga. Isa na sini ang welga sa Visayan Glass para sa pagpasulong sa interes sg sahing mamumugon lakip na ang pakig-away batuk sa pasistang

diktaduryang Marcos. Ini nga mga panghitabo kg ang mga pulitikal nga pagtuon sa kahimtangan sg pungsod amo ang nakapamuklat kay Ka Doro nga makig-away kg mag-upod sa rebolusyonaryong paghimakas sa kasyudaran kg sa Partido Komunista sg Pilipinas. Naghulag siya bilang pultaym nga organisador sa urban halin 1983 kg nag-organisa sa hanay sg mala-proletaryado kg sa isa ka panahon namuno sa rebolusyonaryong kahublagan sg estudyante.

Nagpamat-ud siya nga mag-upod kg nadeploy sa Bag-ong Hangaway sg Banwa (BHB) sa katapusan nga bahin sg dekada 80 sa kabukiran sg mid-North Cebu kg isa sa mga namuno sa temprano nga bahin sg dekada 90 sa mga kadre nga nagpatuman sa Ikaduhang Dungganon nga kahublagan Panadlong (IDKP); namuno kg naghulag sa NPA sa Larangan Gerilya 4 sa kabukiran sg Bohol sa tuig 2000 tubtob 2004 kg sg ulihi sa padayong pagrekoher sa larangan gerilya sa Southeast Negros.

Bilang isa sa mga responsableng kadre sg Partido, si Kaupod Doro upod sa mga mangungumang Puang Hangaway kg rebolusyonaryong masa sa Southeast Negros madinalag-on nakig-away batuk sa implementasyon sa pagpananom sg kasla kg balinghoy para sa biofuels sg tuig 2006 agud indi madulaan sg kinamatarung sa pagbungkal sg duta ang mga mangunguma sa amo nga lugar nga sakop sg Syudad sg Sta. Catalina, Siaton,

Valencia kag iban pa nga syudad nga katambi sini.

Isa siya sa mga kadre nga namumo sa NPA sa Southeast agud padayon nga ipatuman ang tahas sa pagtukod sg baseng masa, paglunsar sg taktikal nga opensiba sa tunga sg mabaskog nga operasyong militar sg 79th IB kg iban pa nga tropa sg AFP idalum sg 302nd Brigade.

Bisan pa ara siya sa prisohan sg pasistang estado sa pagkadakop niya sadtong Oktubre 2010 sa Dumaguete City, wala nag-ugdaw ang iyang pag-alagad sa pumuluyo kg determinasyon nga magbalik sa Hukbo kun makagwa na. Bisan sa limitasyon sa giya sg Partido sulod sa prisohan, naglunsad siya kg ang kaupod nga political detainees sg “fasting” para sa pagduso nga ipadayon ang peacetalks sa tunga sg NDFP kg GPH. Paagi sa maayo nga pagpakigrelasyon sa mga inmates naglunsar sila sg paghimakas batuk sa indi makatarungan nga polisiya kg pagtratar sa ila sa sulod sg prisohan nga nakapatransfer sa isa ka

pintas nga Jail Warden kg sa paglab-ot sa demanda nga disenteng uniporme sg mga preso panahon sg court trial. Ginpili siya sg kasubong nga mga preso nga Jury sa sulod sg Dumaguete City Jail nga nakatuga sg kasolbaran sa mga banggianay sa tunga sg mga preso. Ginpatin-aw man niya liwat sa mga preso ano ang kabangdanan sa pagluntad sg NPA sa pungsod kg sa paghimakas sini. Respetado ang kaupod sulod sg prisohan kg gusto siya nga pillion bilang pinakamataas ng opisyal sg mga preso.

Si Ka Doro mainantuson sa pagpamati kg paghatag kasolbaran sa mga problema sg mga kaupod kg malig-on sa pagpatuman sg disiplina sulod sg Partido.

Bilang martir, pat-ud nga ang iya kamatayon dugang makapadabadaba sa rebolusyonaryong armadong paghimakas sg pumuluyo sa Isla nga nagaeksperyensya sg grabe nga pyudal kg mala-pyudal nga pagpanghimulos sa ginatos na ka tuig! **AP**

Ka Boboy, Paman-on nga Hangaway

Si Joey Llorente, a.k.a Boboy, 32 anyos ang edad, isa ka katapu sg Bag-ong Hangaway sg Banwa (BHB) Larangan Gerilya sg Norte sg Negros. Namartir siya sadtong Septyembre 14, 2013 sa isa ka engkwentro sa tunga sg yunit sg BHB kg ginkumbinar nga pwersa sg mga Scout Rangers kg mga elemento sg 62nd IB PA, sa Sityo Dahlia, Brgy. Puey, Sagay City, Negros Occidental.

Si Ka Boboy ika – siyam nga mangunguma sa Banwa sg Murcia, anak sa isa ka nahanungang Negros Occidental. Ang pamilya ni Ka

Boboy nabuhi sa panguma kag pamugon sa asyenda. Biktima man ang pamilya ni Ka Boboy sa pagpanghimulos sg mga asyendero sa tubo sa ila lugar.

Nagapanalaytay kay Ka Boboy ang dugo sg pagka-rebolusyonaryo bangud may tatlo man siya ka katiyuan nga namatir sa rebolusyon bilang mga katapu sg NPA.

Komitido nga magserbe sa interes sg pumuluyo, kabuhi man ang ihalad kun kinahanglanon, una nagsulod si Ka Boboy sa Pulang Hukbo sadtong Oktubre 2004 sa Larangang Gerilya 2. Sg tuig 2005, nagpahuway siya bangud sg nasumalang nga mga kabudlayan nga wala pa niya mahandaan.

Sa katapusan nga bahin sg 2006, nagsulod balik si Ka Boboy sa BHB paara ipadaayon ang iya nasuguran kg sugpunan ang pagpakig-away sg iya namatir nga 3 ka tiyo para sa pungsodnon nga kahilwayan kg matuod nga demokrasya.

Halin 2006 tubtob sini nga tuig, 2013, tayuyon ang paghulag ni Ka Boboy bilang katapu sg Hukbo. Upod sa yunit sg NPA, nasumalang niya ang grabeng sakripisyo kg kabudlayan sa tunga sg masingki nga atake sg OPlan Bayanihan sg kaaway halin sg 2011 tubtob Septyembre 2013. Kun ano man nga mga misyon o hilikuton ngs italana sa iya, wala siya sg pagpamalibad. Ara sa iya ang kinaiya nga handa sa pagbaton sa italana nga mga hilikuton. May kahanas siya sa paghatag sg pampulitikang edukasyon sa hanay sg masa. Nagamanipestar man

ang iya kaisog kg kahanas militar sa mga ginalunsar nga taktikal nga opensiba.

Isa man siya sa mga Pulang Hangaway nga nagpatuman sa madinalag-on nga reyd sg NPA sa CAFGU Detachment sa Sityo Pulupangyan, Brgy. Bug-ang, Banwa sg Toboso, kun diin nakakumpiska ang NPA sg masobra 20 ka matag-as kalibre nga mga armas kg napatay ang nagbato nga Detachment Commander sadtong Agosto 28, 2010.

Daku ang potensyalidad ni Ka Boboy nga mangin pulitiko-miltar nga lider. Ang mga responsibiidad nga gin-uyatan niya amo ang Squad lider o kun indi man Giya Pampulitika (GP) sa iskwad. Kagawad man siya sa Komiteng Tigpatuman sa Sanga sg Partido sa Platon (SPP).

Antes pa si Ka Boboy napatay, may isa na ka lebel nga nakapangibabaw siya sa pagkakutos o impetus nga kun kis-a makaapekto sa iya relasyon sa mga kaupod kg masa. Padayon ang iya pagremolde sa kaugalingon sa tunga sg pagsakbat sg responsibilidad sa pagpamuno sa Partido kg Hukbo.

Sa kabilugan, ginpakita ni Ka Boboy ang militanteng diwa kg determinasyon sa pagpasulong sa rebolusyonaryong kawsa tubtob sa paghalad sg iya bilidhon nga kabuhi.

Ang kamatayon ni Ka Boboy hangkat sa mga pamatan-on nga himuon nga inspirasyon kg isulong ang rebolusyonaryong armadong paghimakas tubtob sa kadalag-an! **AP**

BALITA

POLITIKO-MILITAR NGA PAGHANAS MADINALAG-ON NGA NATIGAYON

Tayuyon nga nakalunsar sg sunod-sunod nga paghanas politiko-militar ang isa ka yunit sg New People's Army - Roselyn Pelle Command (NPA-RPC), bilang pagpataas sa politiko-militar nga kapasidad kg kapabilidad sg isa ka gamay nga platoon nga kadakuon sg mga bag-ong katapu sg Hukbo sa bulan sg Septyembre tubtob Oktubre, 2013.

Una nga ginlunsar ang isa ka staggered nga Intelligence Training sa hanay sg mga opisyal sg platoon. Kadungan sa gradwasyon sa ini nga training, ginhiwat man ang gradwasyon sa Paghanas sa Literasiya kg Numerasiya, Level 1-Level 3, kun sa diin, naggradwar ang mga kaupod nga nagatuon magbasa kg magsulat. Sa amo nga gradwasyon, ginhatagan sg award ang mga kaupod nga nagpanguna sa ini nga paghanas.

Ginsundan ini sg 15-ka adlaw nga pinili nga mga topiko sa Batayang Kurso Politiko-Militar (BKPM). Apesar sg kabudlayan sa lugar, ekonomiya, ikaayong-lawas kg panahon, pursigido, matutom kg seryoso nga gintapos sg mga kaupod nga trainees ang ini nga paghanas. Sa katapusan nga adlaw sg paghanas, ginhiwat ang isa ka wargame sa tunga sg mga kaupod biang praktikum sa nakuha nga paghanas.

Ginsundan gilayon ini sg Gradwasyon sg mga trainees nga gintambungan sg mga nagapamuno nga Kadre sg Partido sa Larangan Gerilya. Sa inspirational nga mensahe sg Partido, gnhangkat ang mga bag-ong gradwar nga mga trainees nga gamiton ang natun-an kg naangkon nga kahanas para sa wala'y kakapoy kg kataka nga pag-alagad sa pumuluyong pigos kg ginahimuslan, bilang amo ang rason kg nakapagkit sa tagipusuon sg tagsa ka Pulang Hangaway, paslawon ang OPlan Bayanihan, kg imartsa ang bilog nga rebolusyonaryong kahublagan padulong sa estratehikong pagkapatas kg kadalag-an sg pungsodnon demokratiko kg sosyalistang rebolusyon.

Sa ini nga gradwasyon, magluwas sa pol-mil nga kahanas sg mga bag-ong trainees nga ila ginpakita, nagpasundayag man sg ila mga kultural nga abilidad ang mga kaupod nga trainees kg mga instruktors kg trainors halin sa kanta, saot, role playing kag rifle dance. Bilang pangtakop, may

renewal of commitment paagi sa liwat nga pagpanumpa sa Hukbo ang tanan nga katapu sg NPA sa larangan.**AP**

AKTIBONG DEPENSA SG NPA KG PACSILOT KAMATAYON SA MALAIN NGA ELEMENTO SA KABANKALAN CITY NATIGAYON

Aktibo nga nagdepena sa kaugalingon ang temporaryo nagapahuway nga yunit sg New People's Army (NPA) idalum sa Leonardo Panaligan Command (LPC) sg sila ang tuyo nga i-raid sg nakalinya assault nga tropa sg 47th IB Phil. Army. Sa Sityo Sanggapa, Brgy. Tan-awan, Kabankalan City sadtong Agosto 16, 2013, ala-1:50 sg hapon.

Matapos ang pila ka minuto nga bayluhanay sg lupok, hilway nga nakaatras ang nakauna palupok nga yunit sg NPA nga wala sg kaswalidad.

Samtang isa (1) sa 47th IB ang killed in action (kia) kg duha (2) ang pilason o wounded in action (wia).

Ang Brgy. Tan-awan isa sa sa mga baranagay sg Kabankalan City nga may proyekto sg

komersyal nga reporestasyon idalum sa Forest Land Use Plan sg lokal nga gobyerno. Bangud sini nga proyekto, lapnagon ang pagkadula / pag-agaw sg duta sg mga mangunguma. Ginatos ka pamilya ang nawad-an kg mawad-an pa sg duta nga pangabuhian bangud sining komersyal nga reporestasyon. Isa sa masupog nga tigpatuman sini nga proyekto nga bisan indi magpasugot ang

tag-iyá sg duta iya gid tamnan sg kahoy amo si Joseph Mahinay.

Sang amo man nga adlaw, Agosto 16, 2013, ala-1:30 sg hapon, ginpatuman sg isa ka yunit sg NPA sa idalum gihapon sg LPC, ang mando sg Rebolusyonaryong Korte sg Pumuluyo sa Larangan Gerilya sg Central Negros matapos ini ang otomatik nga ginrebyu sg Rehiyonal nga Korte sa Isla sg Negros, ang silot kamatayon batuk kay Amay Lirazan, sa Sityo Sabra Brgy. Tan-awan, Kabankalan City.

Ang silot kamatayon nakabase sa mga mabug-at nga krimen nga ginpadangat sg pumuluyo kg mga biktima sa rebolusyonaryo nga korte sg

pumuluyo: 2 counts of murder, frustrated murder, 2 counts of arson, hold-up kg pangawat kasapatan nga may koordinasyon sa Police sg Kabankalan kg Detachment sg Camingawan sa erya sg Tan-awan, Oringao kg Carol-an tanan sg Kabankalan City. Kalakip siya sa grupo sg mga kawatan kg hold-upper sa Kabankalan City nga ang mga ngalan kg ila mga krimen ari na sa korte sg pumuluyo. Inbolbado man si Amay sa pagtanom sg Marijuana sa amo man nga mga lugar.

Magluwas sg kontra-pumuluyo nga aktibidad ni Amay Lirazan, siya aktibo man nga intelligence asset sg kapulisan kg army.**AP**

MIS-ENCOUNTER SA TUNGA SG 11TH IB KG PANATIKONG GREENAN SA LA LIBERTAD, GINAHINABUNAN SG AFP

Agud hinabunan ang natabo nga mis-encounter sa tunga sg nagaoperasyon nga tropa sg 11th IB PA idalum sg 302nd Bgde PA kg upod nila nga grupo sg “Panatikong Greenan” sa Brgy. Petogo, La Libertad, Negros Oriental sadtong Nobyembre 24, 2013, alas 5:00 sg hapon, isa naman ka kabutigan ang ginahinambog sg AFP nga kuno engkwentro ini sa tunga sg 11th IB PA Bravo Coy kg New People’s Army (NPA).

Para daw mapatihan, ginapahambog ni Major Gargar sg 3rd ID PA

nga isa (1) kuno ka NPA ang napatay kag nakumpiska ang 1 ka Carbine, 1 M16 Armalite Rifle, backpacks kg mga subersibong dokumento sa amo nga engkwentro.

Ini nga kabutigan mabaskog nga ginakondenar sg Leonardo Panaligan Command – NPA (LPC-NPA) – Central Negros, ilabe na ang natuga sini nga kakugmat kg dislokasyon sa kabuhi kg pangabuhian sg pumuluyo sa nasambit nga lugar.

Ginahangkat sg LPC-NPA ang AFP nga sabton nila ang kahalitan nga ila natuga batuk sa pumuluyo. Subongman, ginapanawagan sg NPA ang mga Panatikong Greenan nga untatan na ang pagpagamit sa AFP batuk sa rebolusyonaryong kahublagan o kontra-insurhensya nga kampanya sg AFP, untatan naman ang pagpamahog sa mga pumuluyo nga indi sa ila mag-upod. Ginakumbinsi man sini ang mga panatiko nga may mga krimen batuk sa pumuluyo nga magsungka o magpakig-angot sa rebong hublag agud atubangon ang ila mga kaso dira sa rebolusyonaryong korte sg pumuluyo.

Magluwas nga ginagamit sg AFP ini nga mga panatiko batuk sa rebong hublag, isa man ini ka maayo nga negosyo sg mga nagtukod kg nagasakdag sa mga panatiko nga amo ang nagasuplay sa mga panatiko sg mga anting-anting o habak, armas kg mga bala.

Sa Banwa sg La Libertad, ang mga panatikong “greenan”, gintukod kg ginasuportahan ni Mayor Lim Kaichong kg ni Josie Lim Kaichong nga anay Congresswoman sg 1st District sg Negros Oriental kg ni Retired M/Sgt Soreno. **AP**

KADALAG-AN SA PAGHIMAKAS MASA SA SOUTHWEST NEGROS

Malipayon ang madamu nga pumuluyo sa Syudad sg Sipalay, partikular sa mga Barangay sg Camindangan kg Manlocahoc bangud sg mga kadalag-an nga ila naangkon sa sunod-sunod nga paghimakas masa para sa pagpataas presyo sg kape kg sa pagpataas sweldo sg mga mamumugon sa kampo sadtong binulan sg Septyembre kg Oktubre 2013.

Ginpangunahan ini sg Camindangan Small Farmers' Association (CASFA) kg Manlocahoc Small Farmers' Association (MASFA) nga gin-updan sg mga kandidato sa pagka-opisyal sg Barangay Camindangan kg sg mga incumbent nga opisyal sg barangay.

Gintigayon ang dayalogo sadtong Septyembre 27, 2013, sa tunga sg mga komersyante sa kape kg mga mangunguma-prodyuser. Naangkon sg mga mangunguma ang P50.00 – P 55.00 / sako o P2.00 / gantang nga saka sa presyo sg kape. Nangako man ang mga komersyante nga kun magsaka ang presyo sa merkado sg Bacolod City otomatik man sila nga magpasaka sa pagpamakal sg kape. Kapin sa 500 ka pamilya ang makabenepisyo sa pagsaka sulod sa 2 ka barangays.

Sining Oktubre, nagdayalogo ang mga mamumugon sa kampo sa isa ka agalon mayduta nga nagapanag-iya sg kapin 60 ektarya nga kampo sg tubo sa Sityo Cambogui-ot, Brgy. Camindangan, Sipalay City para sa pagpataas sg sweldo kg sa pag-angkon sg pila ka benepisyo. Sa pihak nga bahin, may mga ginpangabay man ang agalon mayduta sa mga mamumugon sa kampo.

Pila sa naangkon nga kadalagan sg mga mamumugon amo ang P20.00 / adlaw nga saka sa sweldo sg mga mamumugon (P110.00 – P130.00 / adlaw), P50.00 nga saka sa pamatdan kg tanom, P10.00 / tonelada nga saka sa karga tapas; 13th month pay sa mga mamumugon nga nakalab-ot 6 tubtob 1

ka tuig nga pag-obra; kaangot sini, dapat maggamit na sg payroll ang management; paghatag sg libre nga bulong o vitamins sa mga nagakinahanglan nga mamumugon; kun mag-utang ang mga maumugon sa agalon mayduta, indi pagpatungan sg interes; indi magkuha sg mamumugon sa gwa sg barangay o pangayaw; kag indi maggamit sg kemikal nga pestisidyo bangud madamu sg tuburan nga ginakuhaan sg ilimnan sg pumuluyo ang mahimo maapektuhan.

Nagpangabay naman ang agalon mayduta nga magamit siya anay isa ka bes sg pestisidyo bangud sg grabe nga halit sa iya tubo kag iya gid tawo nga hanas sa pag-spray ang magtigayon sa pag-spray. Dugang pa, nagkasugot ang agalon kg mga mamumugon sa kampo kg ang mga barangay kg sityo opisyal sa pag-atipan maayo sa kasapatan (karabaw, baka, baboy kg kanding) nga indi makapanghalit sa tubo kag kun may madakpan nga sapat nga nagahalit sa katubuhan, dakpon ang sapat kg multahan ang tag-iya sg sapat.

Bisan matuod nga tuman pa kalayo sa minimum nga sweldo nga gintalana sg reaksyonaryong estado nga P275.00 / adlaw, panugod pa lamang ang pagpasaka sg P20.00 nga pagpasaka para sa tuyo nga lab-uton ang makatarungan kg makabuhi nga sweldo kg husto nga benepisyo. Muklat ang mga mamumugon sa kampo nga paagi lamang sa ila hugot nga paghiliusa, pag-organisa kg paghulag nga maangkon nila ang kahilwayan sa pagkaulipon sa sweldo.**AP**

PAGHIMAKAS SG PUMULUYO KONTRA-MINA

Ginapakita sg pumuluyo sg

Southwest Negros ang padayon nga pagpamatuk sa dumuluong nga mga minahan paagi sa nagkalain-lain nga mga porma sg aksyon protesta, halin sa mga porum kag symposium sa mga eskwelahan

pampubliko, lobbying sa mga lokal nga gobyerno, serye sg mga Fact-Finding Mission kag petition signing.

Sadtong Oktubre, 2013, isa ka Fact-Finding Mission ang gintigayon sg 36 ka katapu sg Simbahan sg Iglesia Filipina Independente (IFI) upod ang Defend Patrimony (DP) Southwest sa Brgy. Baclao, Cauayan, Negros Occidental, katambi kg nasakop sg minahan sg Maricalum Mining Corp. (MMC) nga nakabase sa Brgy. San Jose, Sipalay City.

Masobra na 15 ka tuig halin sg ginbayaan sg MMC ang Brgy. Baclao nga nahimo na nga isa ka disyerto, indi mabuhian sg tanom, nga ginhimo sadto nga tailings dam sg MMC. Ang pumuluyo, bangud tuman ka gamay ang batuhon nga duta nga pangabuhian, nagamantenir sa pagpang-iskrap sg salsalon o bato para idugang sa ila kita nga tuman ka kulang.

Samtang, lapnagon ang ginatigayon nga mga edukasyon angot sa mining paagi sa mga porum kg symposium sa mga eskwelahan sg highschool sa

Cauayan kg Hinobaan. Ang mga estudyante kg manunudlo ang naghatag sg ila komitment sa pagpamatuk sa mina kg nagpirma sa mga petisyon nga nagapamatuk kg nagapalayas sa mga dumuluong nga higanteng minahan.

Sa kaangot nga mga hitabo, ang Sangguniang Bayan sg Hinobaan nagpasar sg Resolusyon nga nagapamatuk sa pagmina sg margaha sa baybayon sg Hinobaan nga ginaupdan naman sg bag-o naeleher nga si Mayor Estrao. Kadungan sini, nanawagan ang mga pumuluyo nga untatan na ang pagmina sg margaha kag ibalik ang margaha sa kabaybayonan sg Hinobaan nga nakumpiska sadto sg Municipal Environment and Natural Resources Office (MENRO) sa mga wala'y igo nga permit nga mga minero. Ila man ginbuyagyag kg ginpamatukan ang Treasure Hunting nga ginatigayon sg isa ka German National nga nagatuga sg kahalitan sa pumuluyo. **AP**